

Klimaatverandering: het Britse dorp dat wordt opgeslokt door de zee

(1) Het Engelse kustplaatsje Happisburgh heeft een 14e-eeuwse kerk, een beroemde rood-wit gestreepte vuurtoren en zo'n zeshonderd woningen. Maar dat aantal huizen wordt elk jaar minder. Steeds vaker neemt de zee een hap uit het klif waarop het dorp is gebouwd, waardoor de huizen en wegen over de rand in het water vallen.

(2) "We hebben al 35 huizen verloren", zegt Malcolm Kerby, lid van de Coastal Concern Action Group. "Weg..." Hij kijkt vanaf het klif naar beneden. "Wordt dit nummertje 36?", zegt hij wijzend naar een huis dat zo'n zes meter van de afgrond staat.

(3) De woning is leeg, zoals de meeste huizen op Beach Road. De helft van de straat is al weggeslagen door de zee, waardoor de weg nu midden in de lucht plotseling ophoudt. Wandelaars worden gewaarschuwd met een bord waarop

'road closed' staat, zodat ze niet per ongeluk in de afgrond lopen.

(4) "Daar was eerst een weiland met paarden", zegt Kerby wijzend naar de zee. "Tussen de golven zie je soms nog de houten palen van het hek uitsteken." Verderop langs de kust van Norfolk ligt het dorp Hemsby. Ook daar verkruint het klif, waardoor vakantiebungalows en woningen regelmatig de zee in kieperen.

(5) Dit stuk van de Britse oostkust brokkelt gemiddeld 1,7 meter per jaar af. Het is daarmee de snelst eroderende kust van Europa. Erosie is hier geen nieuw fenomeen: de kust bestaat uit zachte materialen, zoals zand, kalk en klei, en trekt zich al sinds de middeleeuwen terug. Maar door klimaatverandering, met de stijgende zeespiegel en zware stormen in een hogere frequentie als gevolg, is dit proces sterk aan het versnellen.

50 **(6)** Hoewel sommige plekken aan de
Engelse oostkust tegen de oprukken-
de zee worden beschermd, heeft de
Britse regering nu besloten niet meer
te investeren in de zeewering voor de
55 kust van Happisburgh. Het dorp is
dunbevolkt, het boerenland en de
woningen zijn niet waardevol genoeg
om te beschermen.

(7) Wat je wel of niet kunt bescher-
60 men tegen de zee, is een vraag die
over de hele wereld steeds urgenter
wordt: van laaggelegen gebieden in
Vietnam en Bangladesh tot aan de
kwetsbare kust van de Amerikaanse
65 staat Louisiana. Terwijl Nederland
kosten noch moeite spaart om met
dijken en zeeweringen het land te
beschermen, geldt die vanzelf-
sprekendheid in andere landen niet.

70 **(8)** “In Nederland zou je dit probleem
ook hebben, maar in plaats daarvan
pompen jullie gigantische hoeveel-
heden zand op en bouwen jullie
dammen en muren waarmee je de
75 zee op afstand houdt”, zegt hoog-
leraar Robert Nicholls, een van de
meest vooraanstaande experts op
het gebied van kusterosie en klimaat-
verandering. “Dat kan bij een relatief
80 korte kuststrook zoals in Nederland,
maar zulke technieken zijn simpel-
weg niet overal ter wereld toepas-
baar. Hier in Groot-Brittannië is de
kustlijn veel te lang.”

85 **(9)** Daarom wordt er een kosten-
batenanalyse gemaakt: is het gebied
de moeite waard om te beschermen
of moeten we de leefgebieden aan-
passen? “Grote steden, zoals Londen
90 of Rotterdam, zullen we in de toe-
komst blijven beschermen. Maar de
bescherming van dunbevolkte

kusten, zoals bijvoorbeeld
Happisburgh, kost meer dan het land
95 eigenlijk waard is. Bovendien: erosie
op de ene plek kan verplaatsing van
zand door de zee naar een andere
plek betekenen, zodat daar de kust
juist weer wordt beschermd. Daarom
100 moet je voortdurend de afweging
maken wat het waard is.”

(10) Nicholls is hoogleraar Climate
Adaptation¹⁾ aan de University of
East Anglia. Hij probeert zee-
105 stromingen, eigenschappen van de
kust en erosiesnelheid op verschil-
lende plekken in kaart te brengen,
zodat overheden wereldwijd ingrij-
pende beslissingen kunnen nemen.
110 Steeds vaker zullen we in de komen-
de jaren antwoord moeten geven op
de centrale vraag: gaan we het land
beschermen of laten we de erosie op
zijn beloop?

115 **(11)** “Dat levert lastige vragen op”,
aldus Nicholls. “We moeten accep-
teren dat we het niet gaan winnen
van de natuur. En de gevolgen van
klimaatverandering moeten we gaan
120 plannen.” Hij denkt dat we op som-
mige plekken geld moeten uitgeven
om het land tegen de zee te bescher-
men, maar er op andere plaatsen
mee moeten leren leven dat we ons
125 moeten terugtrekken, terwijl de zee
het land opslokt.

(12) Terug in Happisburgh wijst
Kerby op de 14e-eeuwse kerk en de
begraafplaats eromheen. “Er zijn op
130 dit moment geen plannen om ook
maar iets hiervan te redden”, vertelt
hij. “Mensen en huizen kun je
verplaatsen, maar de geschiedenis
niet.”

*naar een artikel van Fleur Launspach,
NOS.nl, 28 februari 2022*

noot 1 Climate Adaptation: Klimaat aanpassing